
CANO, samengevat ...

Omschrijving

CANO staat voor Centrum voor Actieve Netwerk- en Omgevingsondersteuning. Het CANO-samenwerkingsverband omvat momenteel acht begeleidingscentra¹ in Vlaanderen, gericht op de meest kwetsbare adolescenten binnen de bijzondere jeugdbijstand. Centraal staat een gemeenschappelijke en specifieke visie op hulpverlening, zoals vastgelegd in een protocol.

De CANO-initiatieven richten zich op adolescenten én hun leefomgeving, die kampen met zware problemen op diverse vlakken: persoonlijk, in gezin, familie, vrienden, vrije tijd, opleiding / werk, hulpverlening, huisvesting, buurt ... Zowel de adolescenten als hun leefomgeving kennen een opeenstapeling van uitsluitingssituaties, waardoor ze zich niet meer verankerd voelen in de samenleving. Ook binnen de hulpverlening zelf vormen ze een randgroep. Niet zelden hebben deze jongeren een lange geschiedenis in de hulpverlening, met vele doorverwijzingen.

De hulpverlening vanuit CANO moet vorm krijgen vanuit en in de leefomgeving van de jongere. Jongeren, ouders en steunfiguren spreken hun mogelijkheden, oplossingscapaciteiten en krachtbronnen aan om eigen oplossingen te ontwikkelen. Dat geldt ook bij erg moeilijke gezinscontexten, hoewel samenleven daar veelal niet vanzelfsprekend is door de risico's die de leefomgeving inhoudt voor de ontwikkeling van de jongere en voor de veiligheid van alle gezinsleden. In deze context moet extra werk gemaakt worden van het zoeken naar en versterken van een steunkring rondom de jongere, zodat hij/zij opnieuw een veilige plaats in zijn/haar eigen leefomgeving krijgt.

Een CANO-initiatief zet maximaal in op de verbinding van de jongere met zijn/haar context. Dat houdt in dat de CANO-hulpverlening zelf geen uitsluiting en nieuwe breuken mag installeren voor de cliënten. Dat vertaalt zich in een expliciet **begeleidingsengagement**: een CANO-initiatief hanteert geen uitsluitingscriteria bij de instroom naar de voorziening. Er is dus een engagement om voor de meest kwetsbare doelgroep een aanbod uit te werken.

Eenmaal gestart, geldt ook een **behoudsengagement**, om nieuwe breuken en een herhaling van afwijzing in het traject te vermijden en een voldoende continu begeleidingsproces mogelijk te maken. Crisissen zijn in eerste plaats uitdagingen en geen breekpunten. De continuïteit die hierdoor ontstaat, zorgt dat de begeleider langer aanwezig blijft als verbindende factor.

Specifiek engageren de CANO-initiatieven zich om jongeren op te nemen die uitstromen uit de gemeenschapsinstellingen of om een CANO-begeleiding te realiseren net vóór een plaatsing in deze

¹ Vzw Begeleidingscentrum Stappen (Sint-Amandsberg); vzw Binnenstad, afd. Maria Goretti (Brugge); vzw Cirkant (Turnhout); vzw De Wissel (Leuven), vzw Hadron (Gent); vzw Jongerenwerking Pieter Simenon (Lommel); vzw Oranjehuis (Kortrijk); vzw Sporen (Leuven).

instellingen aan de orde is.

jongerenwelzijn

Werking

CANO baseert de hulpverlening op de hulpvraag van de jongere en het gezin. Het eerste contact is de start voor het assessment van kansen en bedreigingen, het opsporen van hulpbronnen en het ontwikkelen van het netwerk. Dat gebeurt in eerste instantie met de direct betrokkenen, maar breidt zich zo snel mogelijk uit naar een bredere steunkring.

De onderhandeling met de jongere, het sociaal netwerk en het professioneel netwerk leidt tot een plan voor zeer intensieve hulpverlening, met dagelijkse contacten in functie van situatie en noden. De hulpverlening gebeurt in principe in de eigen leefomgeving, zet in op de eigen krachten en oplossingsmogelijkheden van het cliëntsysteem en vertrekt vanuit een expliciet gezamenlijk engagement van alle partijen om ontstane breuken te herstellen en nieuwe breuken te voorkomen.

CANO-initiatieven staan voor een onmiddellijke, vlotte en naadloze inzet van een breed hulpverleningspalet, in eigen regie. Daaronder vallen bv. een alternatieve dagbesteding voor jongeren die tijdelijk niet aarden op school, de mogelijkheid om een ondersteunend verblijf te organiseren voor jongeren die thuis wonen, intensieve individuele begeleiding, samenwerking met andere gespecialiseerde sectoren, intensieve begeleiding in de thuiscontext en 24 op 24 uur bereikbaarheid.

CANO is 'practice based evidence'²³

CANO is 'practice based evidence' door zijn lange voorgeschiedenis in het werken met een doelgroep met ernstig problematische kenmerken. Het onderzoek van o.a. Prof. Grietens stelt dat de visie, de transparante werking, de aansluiting bij bestaande werkvormen en de resultaten van de werking met de zeer moeilijk begeleidbare doelgroep, het bestaan en het voortbestaan van CANO legitimeren. Het onderzoek wijst ook op een verband tussen de visiegebonden werking en de positieve resultaten.

Het onderzoek toont verder aan dat de beoogde doelgroep en de effectief bereikte groep van CANO overeenstemmen. CANO is aangewezen bij (dreigende) breuken op verschillende niveaus en in verschillende levensdomeinen wegens de dynamische aanpak van de begeleiding en het vermijden van nieuwe uitsluiting.

De labofunctie van CANO

Een CANO-initiatief is alert voor maatschappelijke stromingen en nieuwe vormen van kwetsing en uitsluiting. De centra zoeken naar nieuwe en doeltreffende methodieken voor de benadering van nieuwe problemen bij een jongere en zijn leefomgeving. De werkzaamheid van de nieuwe

² *Contextual practice in residential care services in Flanders : the CANO projects, Hans Grietens, Erik Knorth, Paul Durning & Jean Dumas.*

³ *Initiatie van effect- en effectiviteitsmeting van het private hulpaanbod binnen de bijzondere jeugdzorg, Prof. Dr. Hans Grietens, mw. Inge Mercken, Prof. Dr. Johan Vanderfaillie en Prof. Dr. Gerrit Loots, Centrum voor Orthopedagogiek, Katholieke Universiteit Leuven en Vakgroep Orthopsychologie, Vrije Universiteit Brussel.*

Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling
en Omgevingsondersteuning

methodieken wordt per methodiek onderbouwd en gemeten.

CANO heeft een initiatiefrecht bij de overheid om (verschuivingen in) maatschappelijke fenomenen en probleemsituaties aan te kaarten en van daaruit nieuwe zorgmodaliteiten voor te stellen, getoetst aan eigen praktijken.

jongerenwelzijn